

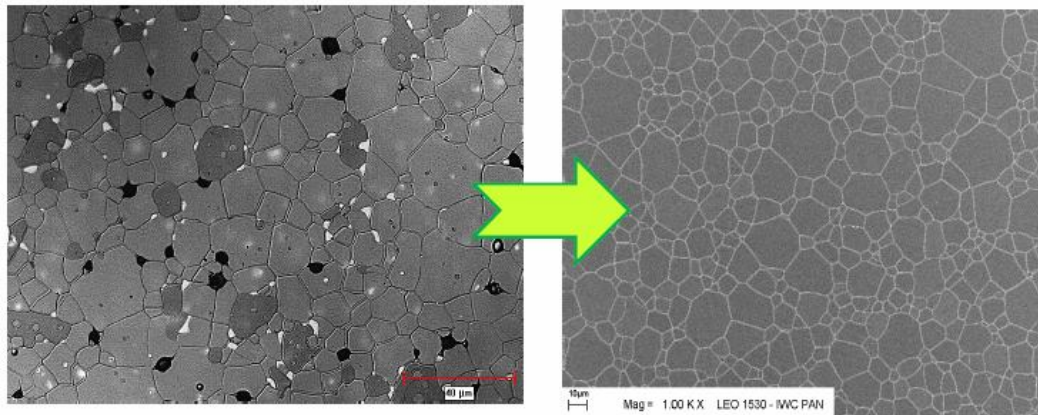
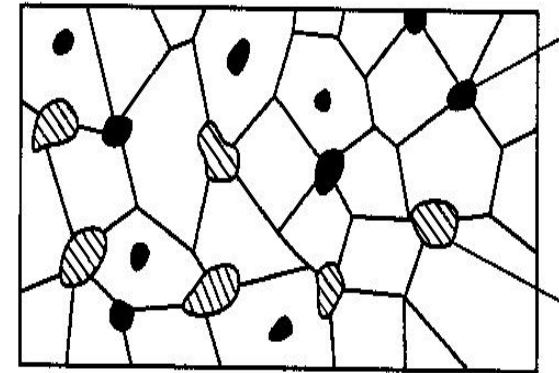
Materiałoznawstwo optyczne

CERAMIKA OPTYCZNA

- „Szkło optyczne i fotoniczne”, A. Szwedowski, R. Romaniuk, WNT, 2009

CERAMIKA OPTYCZNA

- POLIKRYSZTAŁY - ciała stałe o drobnoziarnistej strukturze, które są złożone z wielkiej liczby drobnych, chaotycznie rozmieszczonych małych kryształków (ziaren krystalicznych)
- MATERIAŁY CERAMICZNE – szczególny przypadek polikrystałów
- spiekanie - proces zagęszczenia materiałów polikrystalicznych przy termicznej obróbce
istota – eliminacja z mikrostruktury przejściowych faz, porow, domieszek, wydzielen tak aby pozostały tylko ziarna jednofazowe, możliwie izometryczne o rozkładzie jednomodalnym oraz o czystych granicach ziarnowych (bez zanieczyszczeń i wydzielen).

CERAMIKA OPTYCZNA

Proces spiekania:

- zwiększa się gęstość polikrystalicznego materiału,
- zwiększa się jego wytrzymałość;
- zmniejsza się objętość por;
- zwiększa się pole powierzchni kontaktu między krystalitami;
- wzrasta rozmiar ziaren;
- zmienia się kształt ziaren i sposób ich wzajemnego rozmieszczenia.
- W procesie spiekania zmniejsza się całkowita energia (dokładniej zmniejsza się energia swobodna międzyfazowych granic).

Osiągnięcie takiej mikrostruktury jest warunkiem koniecznym, ale niedostatecznym aby uzyskać transmisję i współczynniki absorpcji na poziomie monokryształu.
Konieczne jest uzyskanie granic międzyziarnowych o grubości bliskiej 1 nm.

CERAMIKA OPTYCZNA

- Najlepsze z punktu widzenia własności transmisji optycznej próbki spinelu otrzymano w sekwencji spiekania:
  - spiekanie swobodne w atmosferze normalnej w temperaturze nie mniejszej niż 1700°C i w czasie nie krótszym niż 1 h (zalecana 1h)
  - proces spiekania w warunkach wysokiej temperatury i ciśnienia powinien przebiegać w temperaturze 1950°C i ciśnieniu około 210 MPa przez pierwsze 10 minut, a następnie po zredukowaniu temperatury do 1800°C, winien być prowadzony przez 2 h w ciśnieniu 200MPa.

CERAMIKA OPTYCZNA

- tworzywa szklano-ceramiczne, szkło krystalizowane, ceramika topiona
- mikrokrystaliczna, polikrystaliczna ceramika transparentna
- faza amorficzna + jedna lub więcej faz krystalicznych
- Zwykle 30-90% fazy krystalicznej
- surowiec-szkło, następnie topione i kształtowane poddane zostaje działaniu wysokich temperatur, przy którym w szkłe powstają zarodki kryształów
- po pewnym czasie wygrzewania cała masa szkła krystalizuje
- wskutek wzrostu kryształów utworzy się z niej masa ceramiczna
- zarodki kryształów powstają w całej objętości masy szklanej, a ich ilość w jednostce objętości może być kontrolowana i sterowana
- najczęściej termin odnosi się do mieszanin tlenków aluminium, litu i krzemu
- najważniejsza zaleta – odporność na szok termiczny !

CERAMIKA OPTYCZNA

Zalety

- zerowa porowatość, wysoka wytrzymałość, przezroczystość/nieprzezroczystość, pigmentacja, niska lub ujemna wartość współczynnika rozszerzalności cieplnej, stabilność w wysokiej temperaturze łatwa obróbka mechaniczna, duża wytrzymałość chemiczna, biozgodność, nadprzewodnictwo, przewodność jonowa, niska stała dielektryczna, wysoka wytrzymałość na przebicie
- duża wytrzymałość mechaniczna,
- wytrzymałość na szybkie, powtarzające się zmiany temperatury rzędu 800-1000°C
- Niski współczynnik przewodności cieplnej
- prawie przezroczyste dla światła podczerwonego

CERAMIKA OPTYCZNA

Korzyści technologii ceramicznej w porównaniu do technologii monokryształizacji

	Pojedynczy kryształ	Ceramika
Czas wytwarzania	Tygodnie	Dni
Produkcja masowa	Trudna	Łatwa
Domieszkowanie	Niejednorodne	Wysoka jednorodność
Wielkość pojedynczego produktu	Wielkość monokryształu	Wielkość komory pieca
Koszt wytwarzania	Wysoki	Niski

LAS-System: $\text{Li}_2\text{O} \times \text{Al}_2\text{O}_3 \times n\text{SiO}_2$

MAS-System: $\text{MgO} \times \text{Al}_2\text{O}_3 \times n\text{SiO}_2$

ZAS-System: $\text{ZnO} \times \text{Al}_2\text{O}_3 \times n\text{SiO}_2$

CERVIT (ZERODUR):

- zwierciadła i soczewki astronomiczne
- twardy
- bardzo mały współczynnik rozszerzalności cieplnej
- wysokie powinowactwo do powłok
- niska przepuszczalność helu
- odporność na pękanie
- Dobra stabilność chemiczna

SPODUMEN:

- posiada ujemny współczynnik rozszerzalności cieplnej

- Tlenek glinu
- Tlenek itru
- YAG (granat itrowo-aluminiowy)
- Nd: YAG (YAG domieszkowany neodymem)

MACOR

- izolator termiczny
- stabilny do 1000°C
- mały współczynnik rozszerzalności cieplnej
- podatny w obróbce mechanicznej (skomplikowane kształty)
- Technologia laserowa, elektronika, lotnictwo, sprzęt medyczny, Chemia, wojsko, przemysł jądrowy

CERAMIKA OPTYCZNA

Zastosowania:

- zwierciadła astronomiczne (mały współczynnik rozszerzalności cieplnej)
- pręty laserowe do laserów ciała stałego
- Elementy modulujące dobroć wnęki rezonatorów optycznych-Q switch
- Osłony czujników pocisków samonaprowadzających tzw. RADOMES
- Osłony balistyczne wizjerów pojazdów opancerzonych
- Narzędzia tnące
- przezroczyste okna zbrojone
- Noktowizory (NVD)
- termografia